

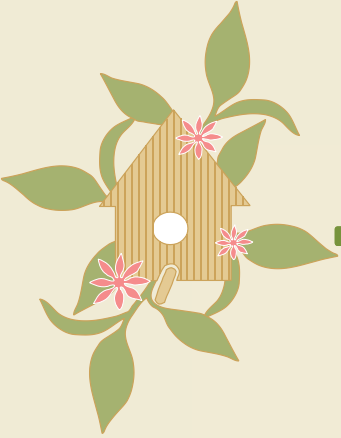

Az egészség a jövő záloga

KLIMENTNÉ KESZTHELYI MAGDOLNA
ÁNTSZ Dél-Alföldi Regionális Intézet
Békéscsaba

Előadás vázlat

- Fogalmak, meghatározások
- Egészség indikátorok
- Békéscsabai kistérség számokban
 - ▢ *Demográfia*
 - ▢ *Mortalitás*
 - ▢ *Morbiditás*
 - ▢ *Életminőséget befolyásoló külső tényezők*

Egészség meghatározása

EGÉSZSÉG:

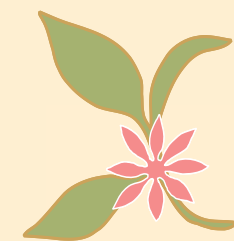
testi, lelki, szociális jól-lét, amely a szűkebb és tágabb társas környezetben biztosítja az egyén számára a tevékenykedés és a részvételt általában elvárható szinten.

- A biomedikálisnak nevezett hagyományos szemlélet mellett, amely az egészséget a **betegségek hiányaként** értelmezi napjainkra a népegészségügyben egy másfajta megközelítés, az un. **funkcionális modell** tért nyert.

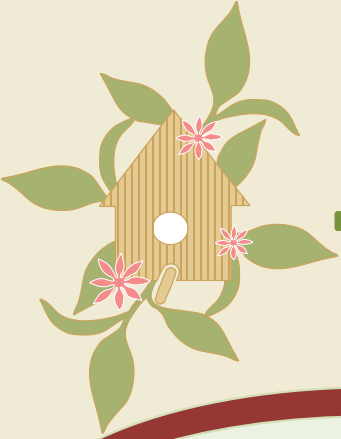

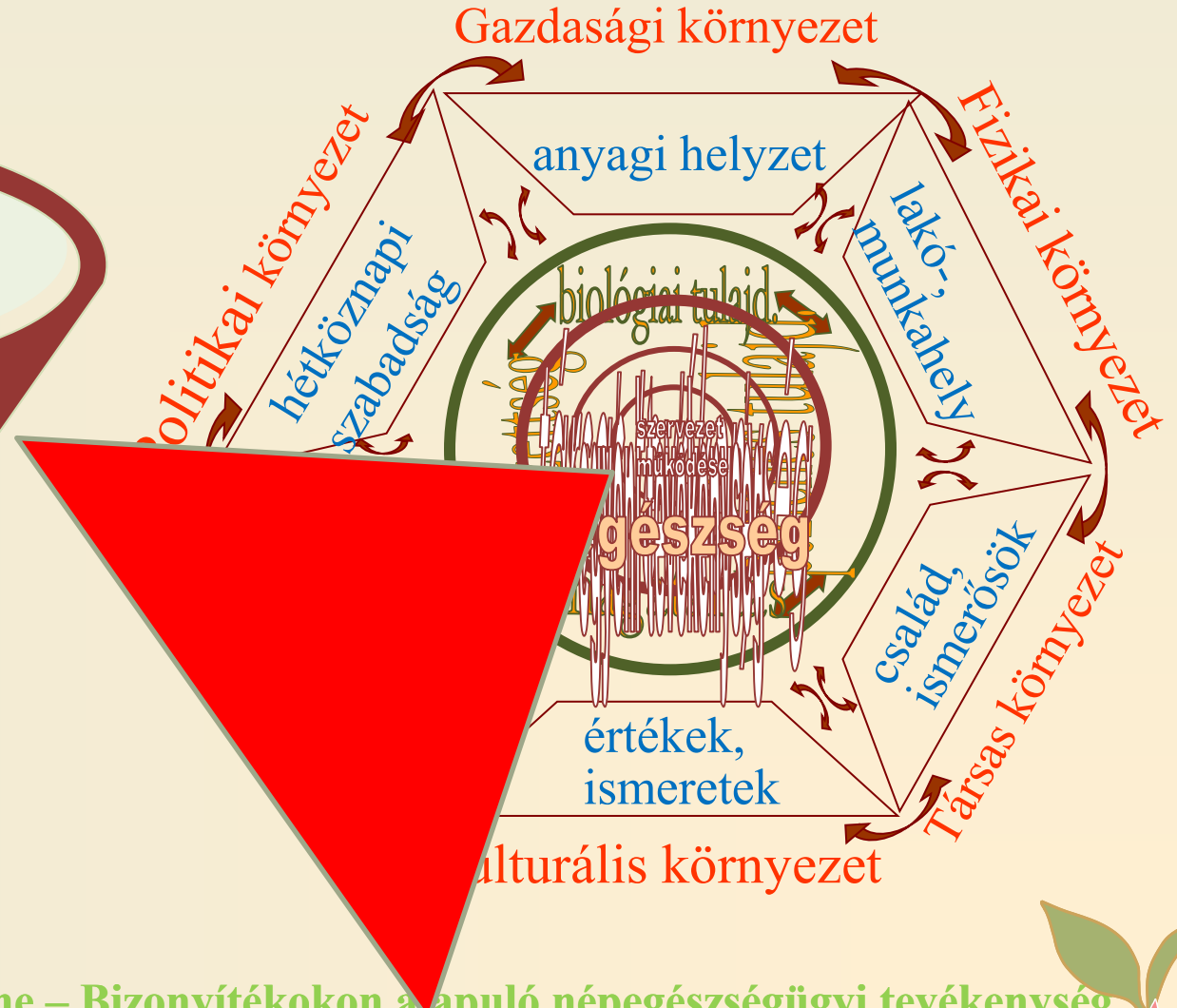
Az Egészségügyi Világszervezet által bevezetett *International Classification of Functioning, Disability and Health*-ben használt korszerű egészségmodellben a funkcionalitás csökkenésének három kategóriája különböztethető meg

Egészség adat -ok

Egészség adat

Evidence based medicine – Bizonyítékokon alapuló népegészségügyi tevékenység

Békéscsaba, 2010. szeptember 29.

Egészségindikátorok

**Demográfia
és a
társadalmi-
gazdasági
helyzet**

**Health
Status:
Egészségi-
állapot**

**Determinants
of health:
Egészséget
befolyásoló
tényezők**

**Health
interventions:
health services
Egészségügyi
beavatkozások: az
egészségügyi
szolgáltatások**

**Health
interventions:
health
promotion
Egészségügyi
beavatkozások:
egészségfejlesztés**

A népesség nemek / év(I)
Születési ráta, nyers(I)
Anyja életkor szerinti
megoszlása(I)
Teljes termékenységi ráta(I)
Demográfiai
előrejelzések(I)
A népesség oktatás(I)
A népesség foglalkozás(I)
Teljes a munkanélküliség(I)
A lakosság szegénységi
küszöb alatt és a jövedelmi
egyenlőtlenség(I)

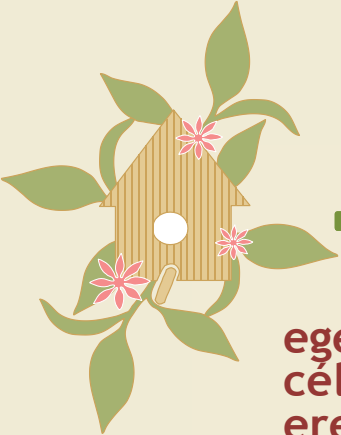
Várható élettartam(I)
Csecsemőhalandóság(I)
Perinatális mortalitás(I)
Betegség-specifikus
mortalitás(I)
A kábítószerrel összefüggő
halálozások(I)
Dohányzással kapcsolatos
halálozások(I)
Az alkohollal kapcsolatos
halálozások(I)
Mortalitás a hóhullámok(D)
Kiválasztott fertőző
betegségek(I)
HIV / AIDS (I)
Rákos megbetegedések száma(I)
Diabétesz: önértékelés
gyakorisága(I)
Diabétesz: regiszter-alapú
előfordulás(I)
Demencia(D)
Depresszió: önértékelés
gyakorisága(I)

A testtömeg-index(I)
Vérnyomás(I)
A rendszeres dohányosok(I)
Terhes nők a dohányzás(D)
Összes alkoholfogyasztás(I)
Veszélyes
alkoholfogyasztás(D)
A tiltott kábítószer(I)
A gyümölcs(I)
Zöldségfogyasztás(I)
Szoptatás(D)
Fizikai aktivitás(D)
A munkával kapcsolatos
egészségügyi kockázatok(D)
Szociális támogatás(D)
PM10 (szilárd részecskék)
expozíció(I)

Átoltottságának gyerekek(I)
Az influenza elleni vakcináció
ráta időseknél(I)
Mellrákszűrés(I)
Méhnyakrák-szűrés(I)
Vastagbélrák szűrés(I)
Időzítését az első szülés előtti
látogatások terhes nők(D)
Kórházi ágyak(I)
Orvosok foglalkoztatott(I)
Ápolók foglalkoztatott(I)
Szakemberek(D)
Orvosi technológiák: MRI
egységek és CT(I)
Kórház fekvőbeteg-
kibocsátások(I)
Átlagos tartózkodási idő
(ALOS), (I)

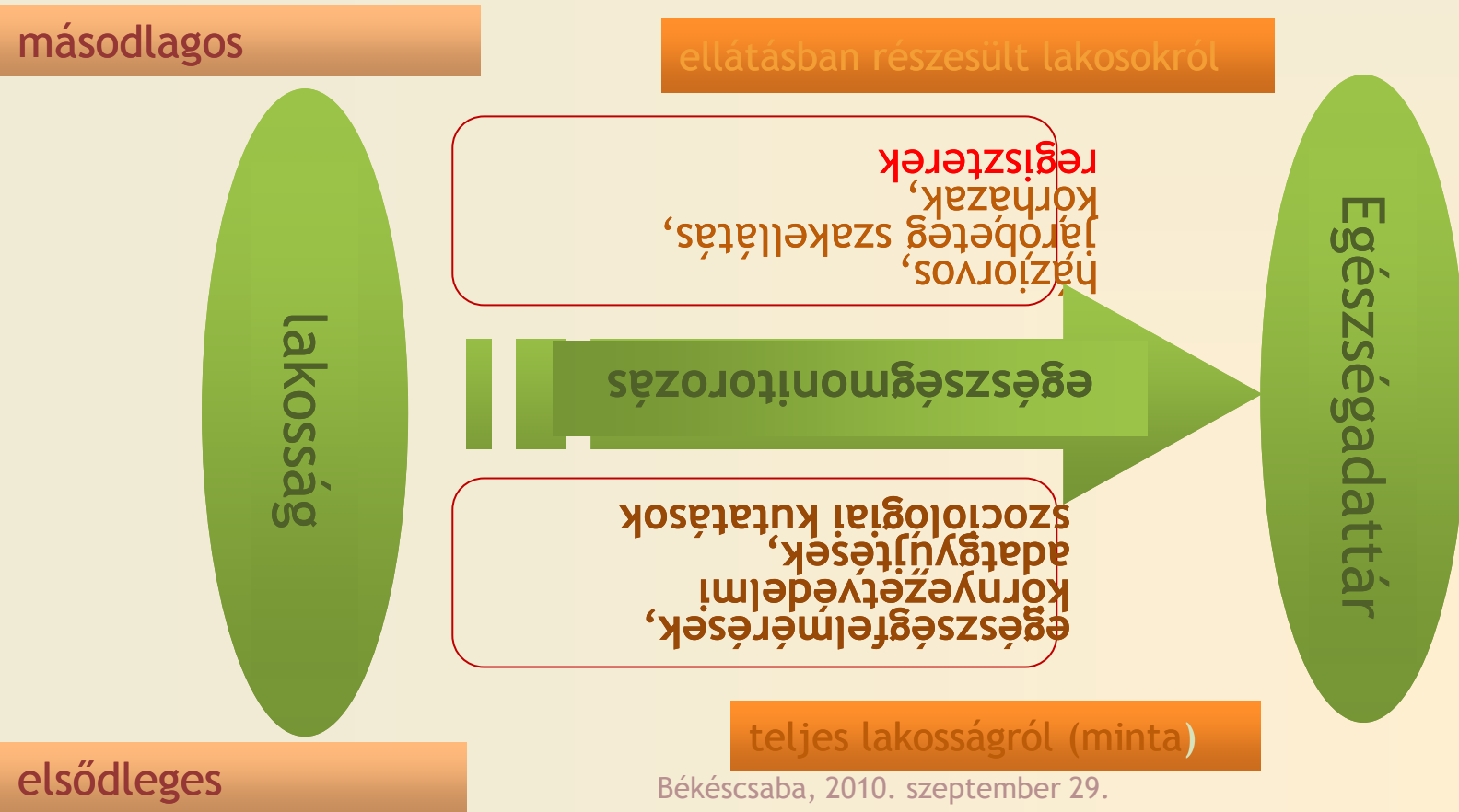
Politikák környezeti dohányfüst
(ETS) expozíció(I)
Politikák egészséges
táplálkozás(D)
Politikák és gyakorlatok az
egészséges életmód(D)
Integrált programok
kialakításában, beleértve a
munkahelyi, iskolai, kórházi(D)

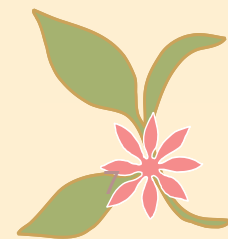

Egészségmonitorozás

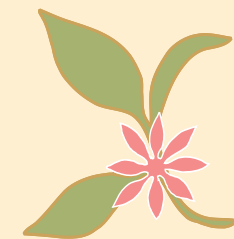
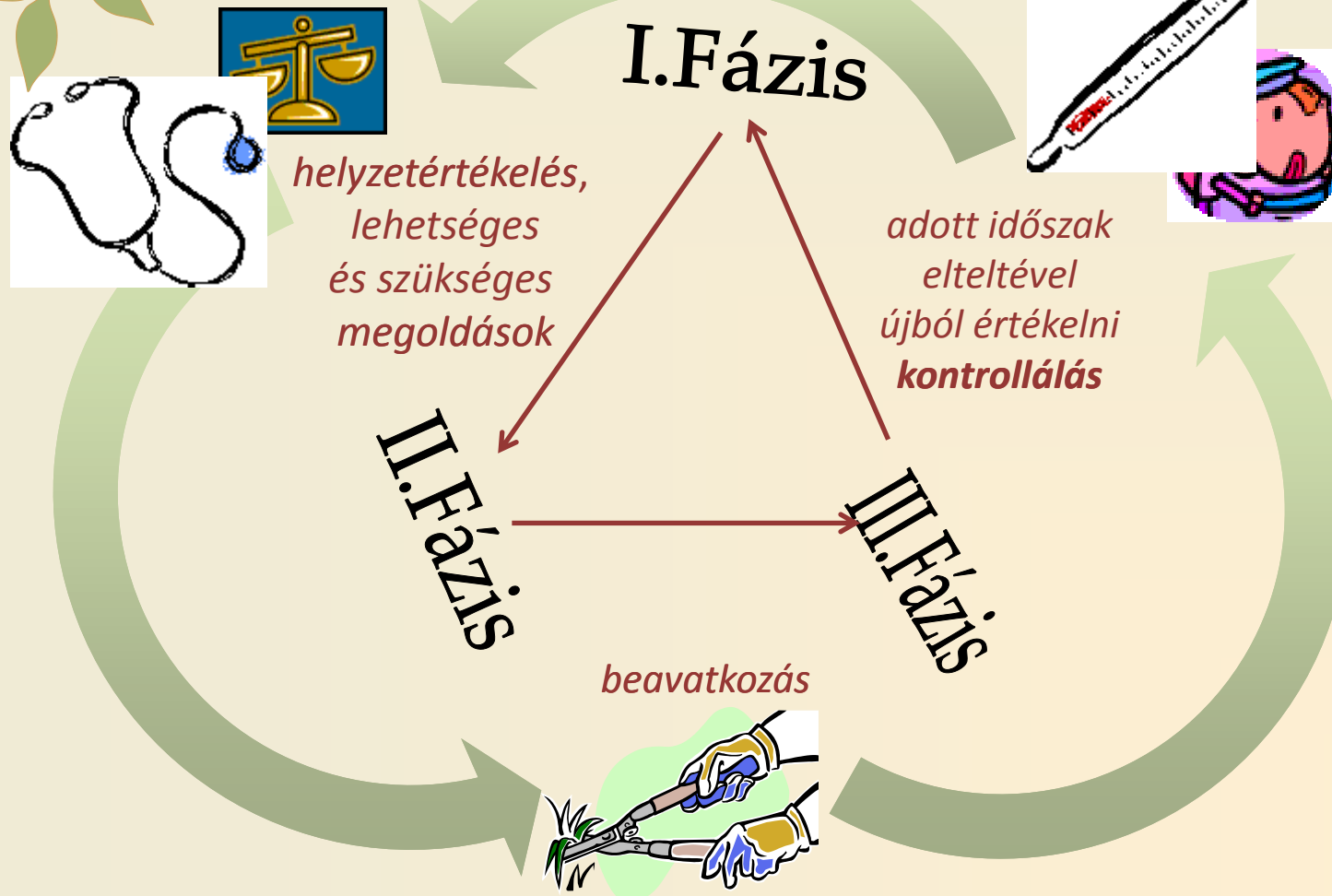
egészségadatok rendszeres gyűjtése, értékelése, közreadása egészségügyi célkitűzések meghatározásához, népegészségügyi programok eredményességének megállapításához, megalapozott döntések támogatásához.

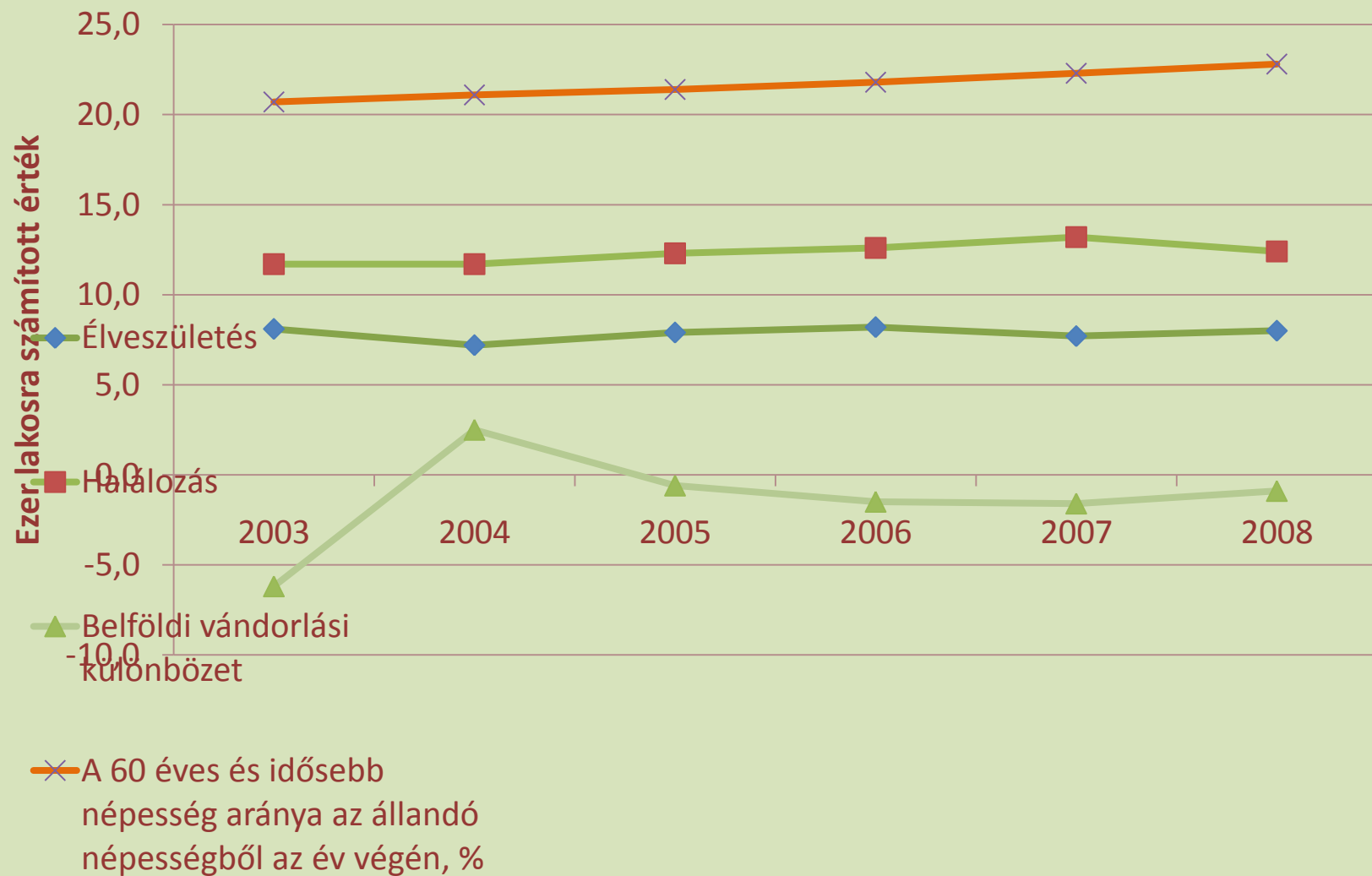
Békéscsaba, 2010. szeptember 29.

A "Népegészségügyi ciklus"

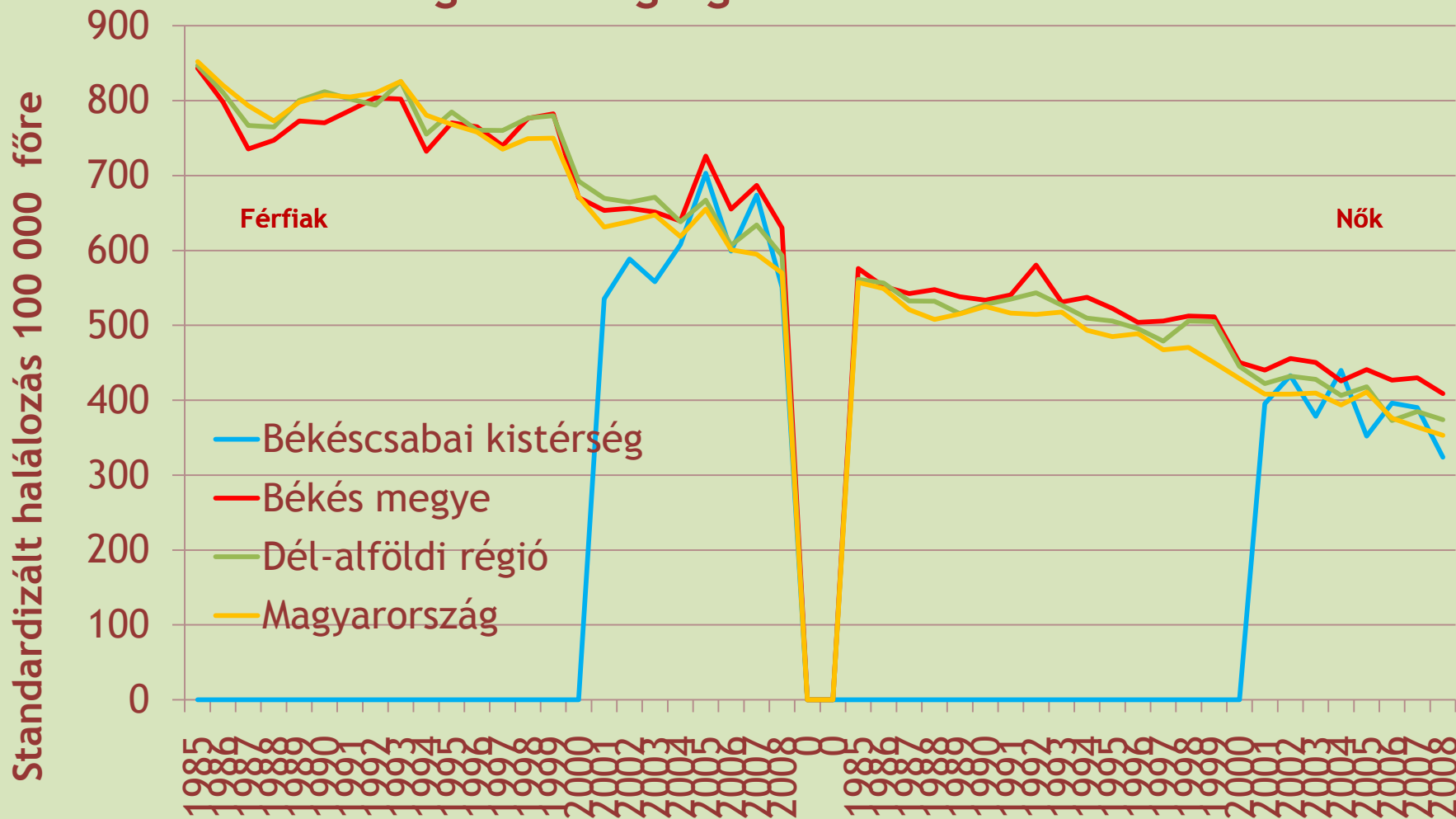

Békéscsabai kistérség számokban

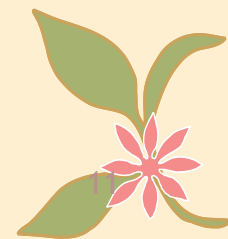
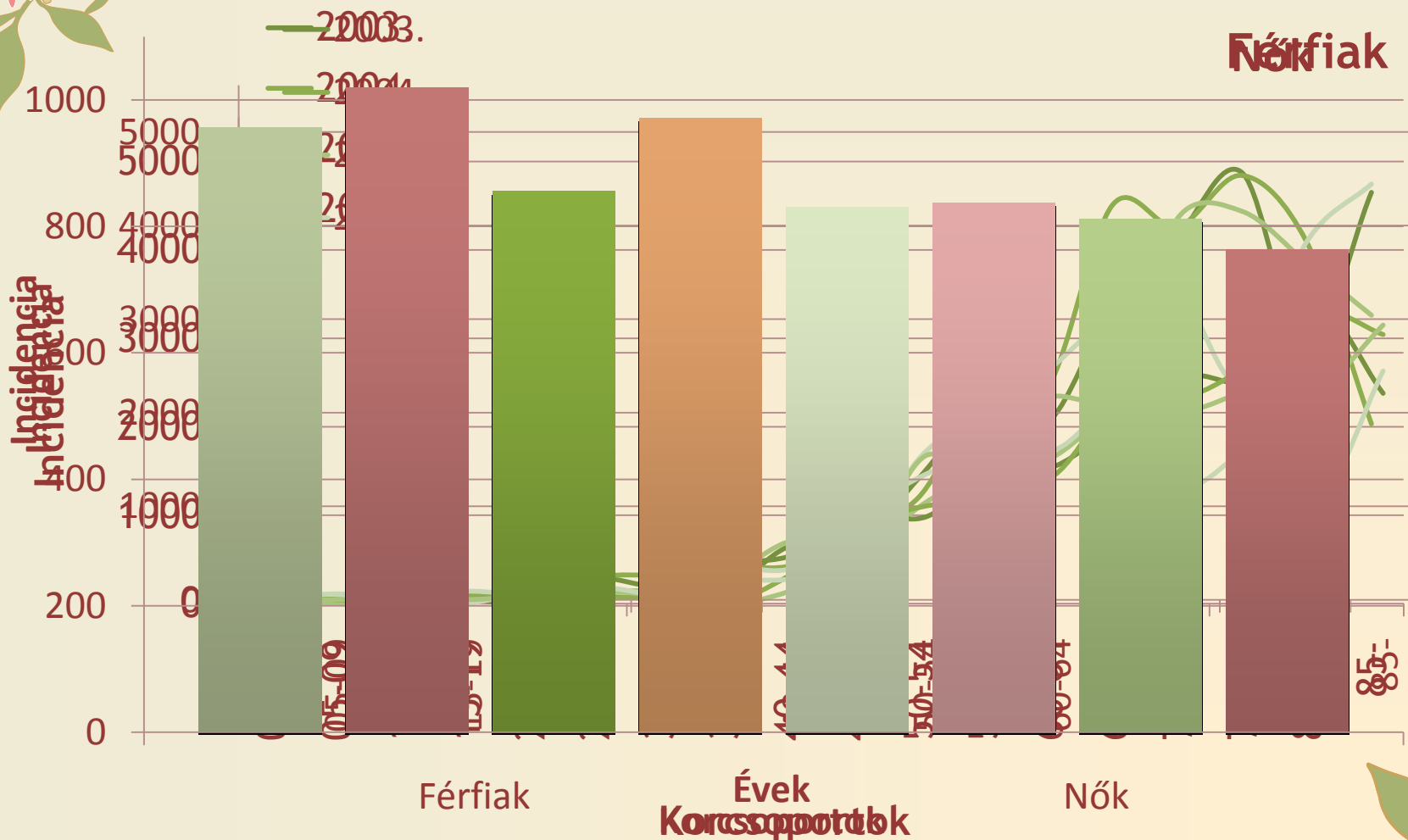
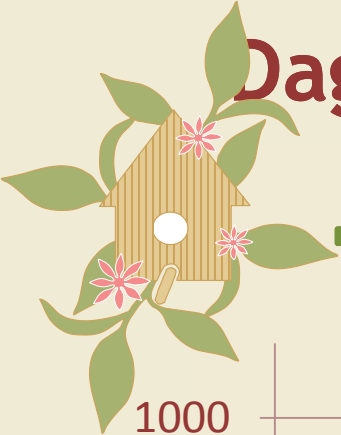

Békéscsabai kistérség halálzásáról

Keringési betegség okozta halálzás

Daganatos megbetegedések gyakorisága a Békéscsabai kistérségben

A magyar lakosság - néhány kiemelt - rosszindulatú megbetegedéseinek területi egyenlőtlenségei, 2003-2008.

A bemutatott vizsgálatot végezte:

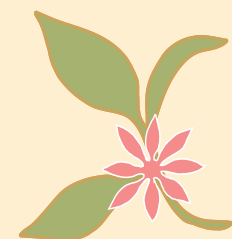
Juhász Attila , Nagy Csilla , Páldy Anna *

Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Közép-
magyarországi Regionális Intézete, Budapest

***Országos Környezet-egészségügyi Intézet, Budapest**

Juhász, A., Nagy, Cs., Páldy, A., Beale, L. Development of a Deprivation Index and its relation to premature mortality due to diseases of the circulatory system in Hungary, 1998-2004., *Social Science & Medicine* 70:9,

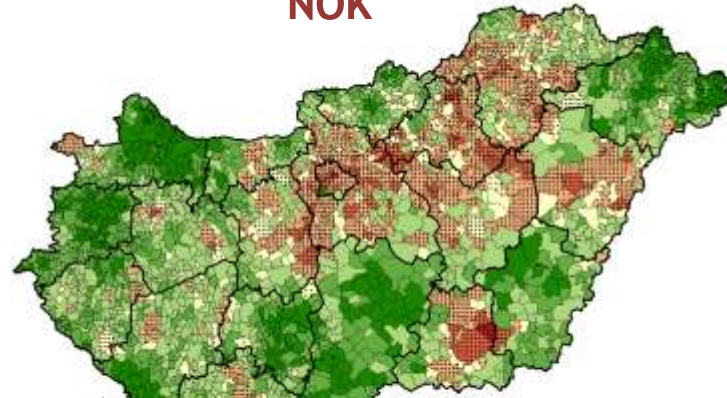

FÉRFIAK

NŐK

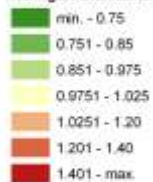

Összes rosszindulatú daganat

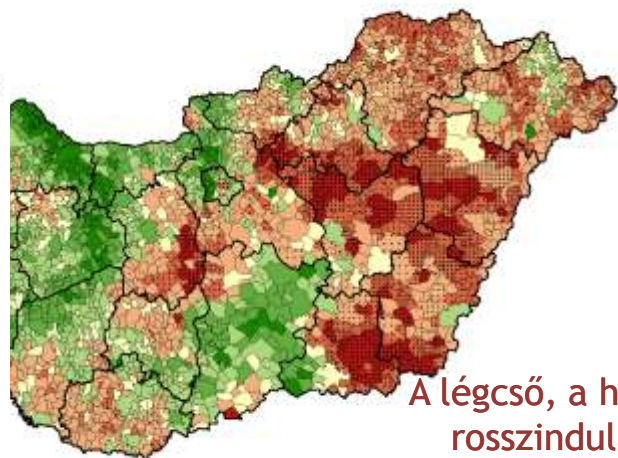
Jelmagyarázat

Hierarchikus Bayes becsléssel

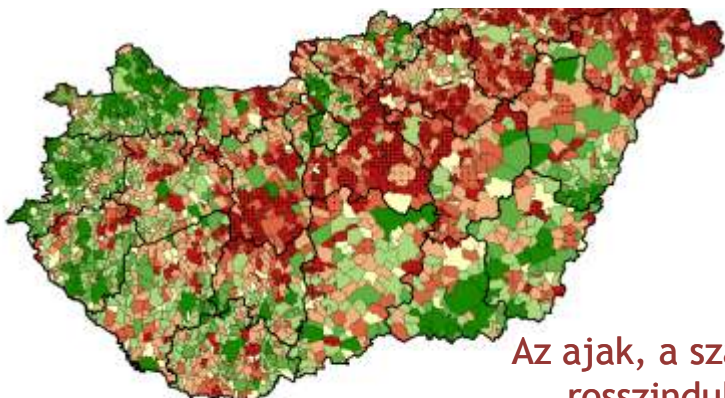
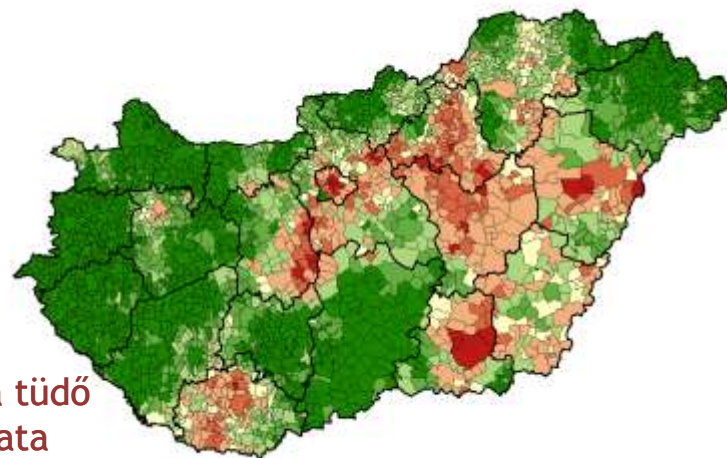
korrigált Standardizált Halálozási Kockázat

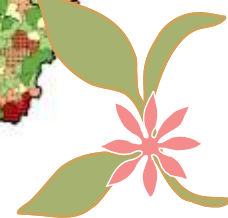
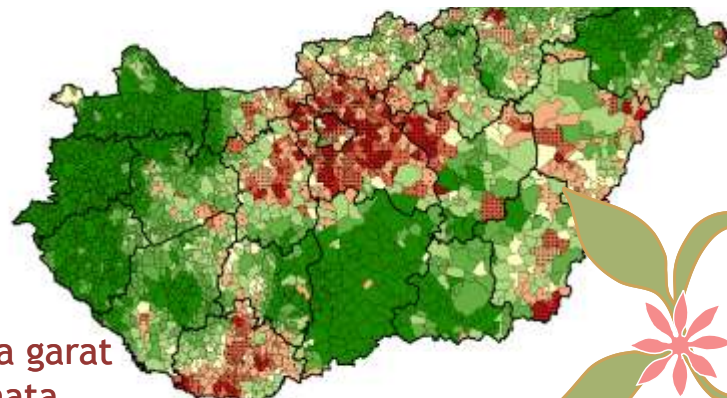
Utólagos valószínűség

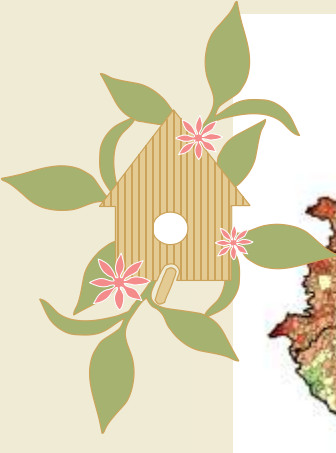

A légső, a hörgők és a tüdő rosszindulatú daganata

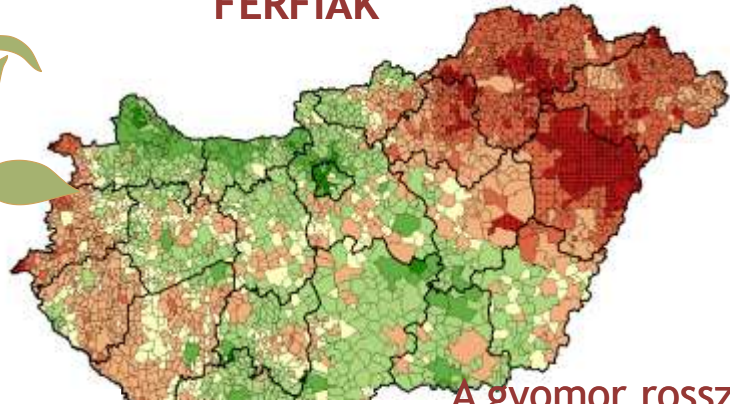

Az ajak, a szájüreg és a garat rosszindulatú daganata

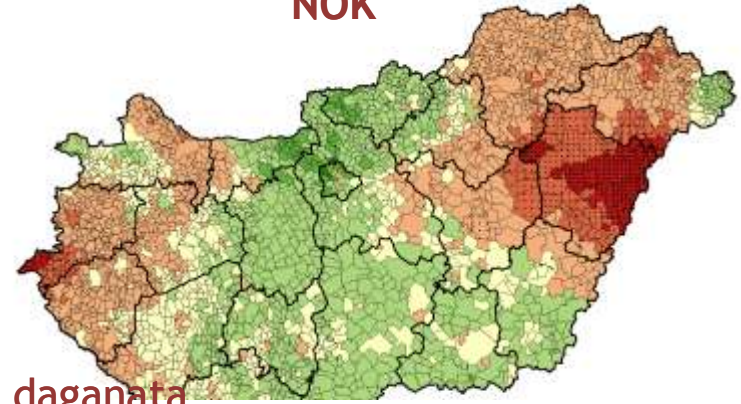

FÉRFIAK

NŐK

A gyomor rosszindulatú daganata

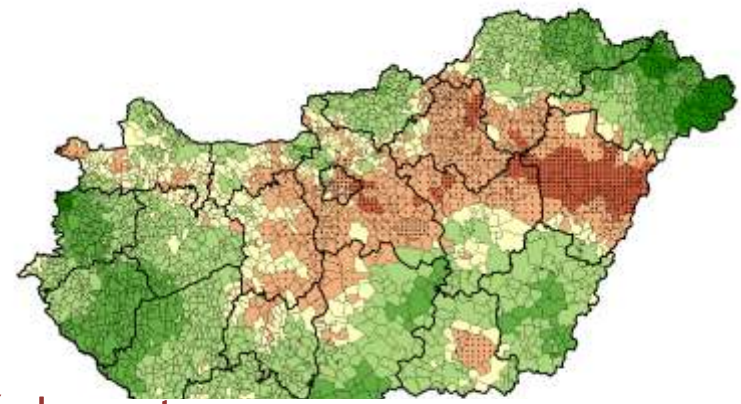
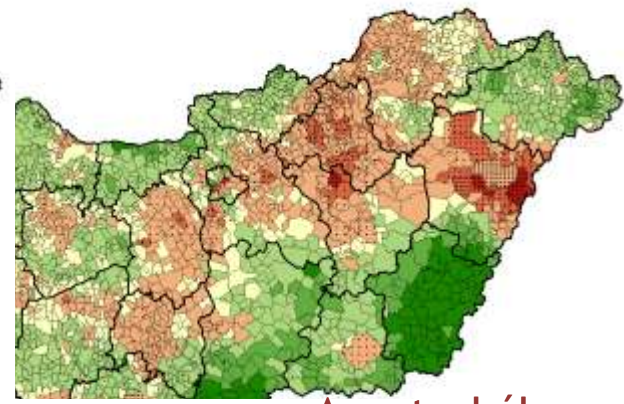
Jelmagyarázat

Hierarchikus Bayes becsléssel
korrigált Standardizált Halálozási Kockázat

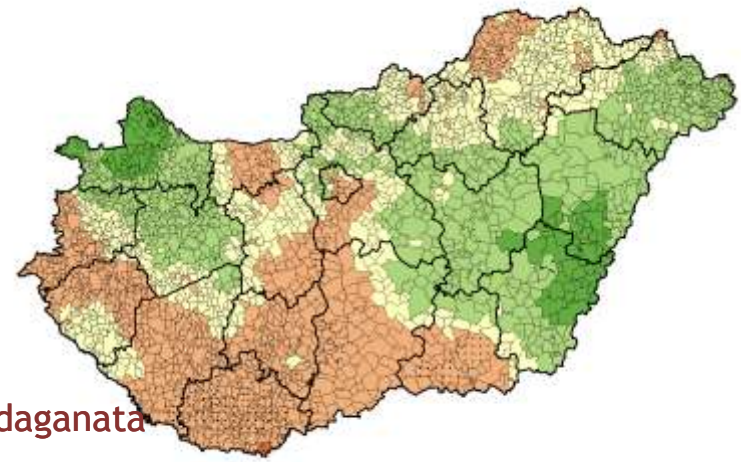
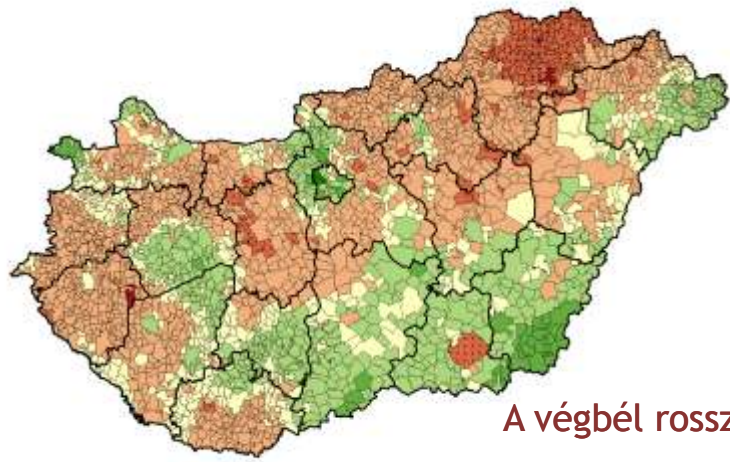
- min. - 0.75
- 0.751 - 0.85
- 0.851 - 0.975
- 0.9751 - 1.025
- 1.0251 - 1.20
- 1.201 - 1.40
- 1.401 - max.

Utólagos valószínűség

- 0.80 - 0.89
- 0.90 - 0.94
- 0.95 - 1.0

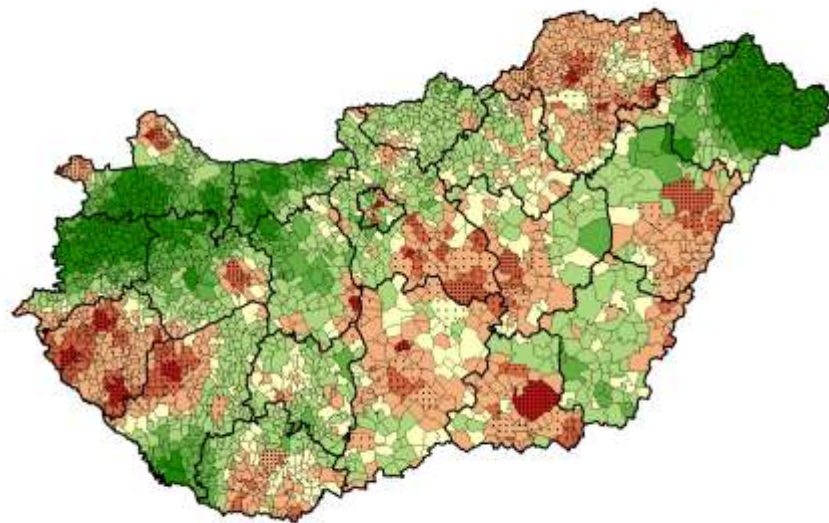
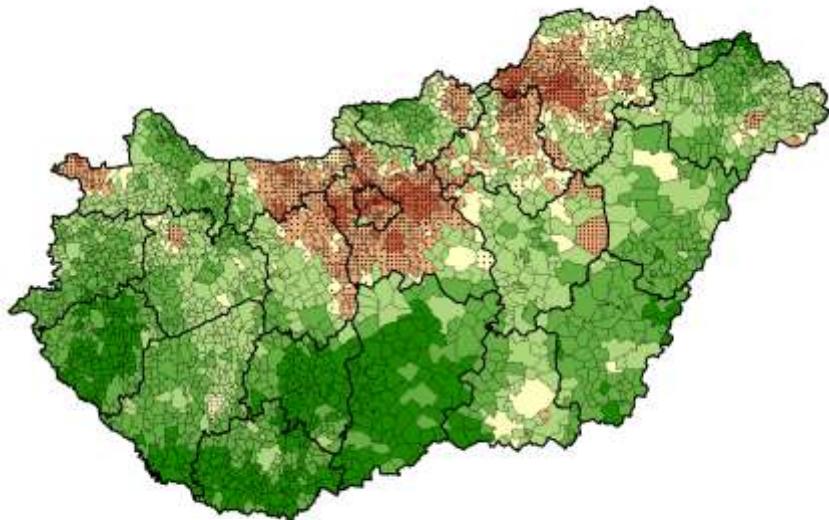

A vastagbél rosszindulatú daganata

A végbél rosszindulatú daganata

NŐK

Jelmagyarázat

Hierarchikus Bayes becsléssel
korrigált Standardizált Halálozási Kockázat

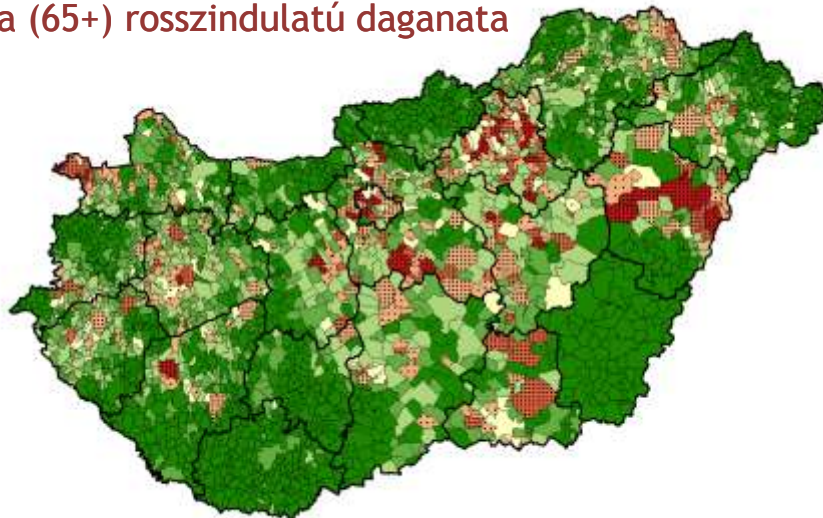
- min. - 0.75
- 0.751 - 0.85
- 0.851 - 0.975
- 0.9751 - 1.025
- 1.0251 - 1.20
- 1.201 - 1.40
- 1.401 - max.

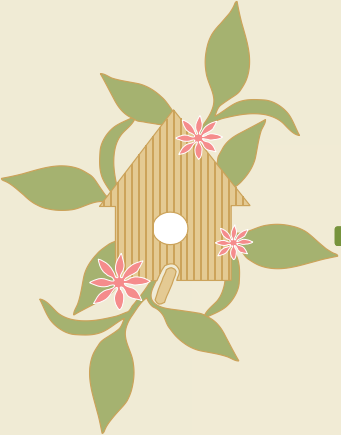
Utólagos valószínűség

- 0.80 - 0.89
- 0.90 - 0.94
- 0.95 - 1.0

FÉRFIAK

proszтата (65+) rosszindulatú daganata

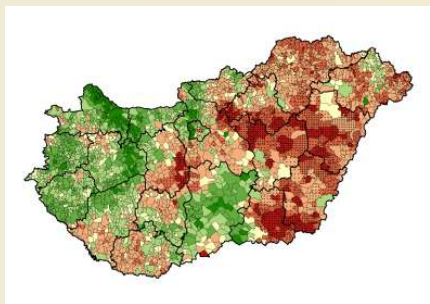

Összefoglalás

➤ Feltérképezésre kerültek a kiemelt, népegészségügyi jelentőségű rosszindulatú megbetegedések Magyarországon.

➤ Összefüggés a társadalmi-gazdasági helyzettel

pozitív

fordított

Férfiak

Nők

Férfiak

Nők

Összes rosszindulatú daganat

Tüdődaganat

Prosztata

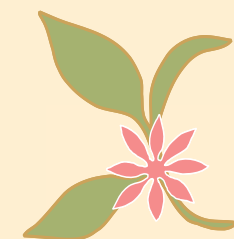
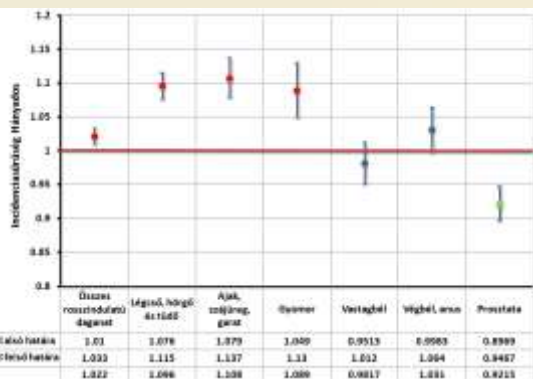
Emlődaganat

Tüdődaganat

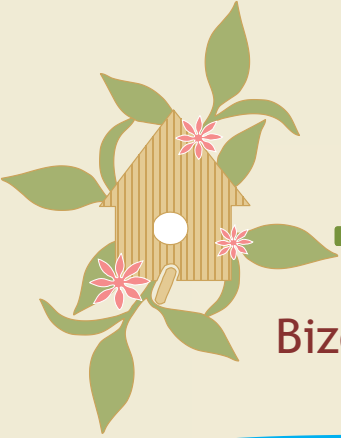
Gyomordaganat

Ajak, szájüreg, garat daganat

Gyomordaganat

„Elkerülhető halálesetek

Bizonyos betegségek/állapotok miatt bekövetkező halálesetek,
melyek meghatározott életkorokban

IDŐBEN TÖRTÉNŐ

MEGFELELŐ orvosi/ (nép)egészségügyi **BEAVATKOZÁSOK**
IGÉNYBEVÉTELELÉVEL és
ALKALMAZÁSÁVAL

ELLÁTÁS
oldaláról

az orvostudomány és a / (nép)egészségügyi
ellátási ismeretek mai állása szerint
összességében vagy alapvető részben elkerülhetők.”

EGYÉN
irányából

A bemutatott vizsgálatot végezte:

Juhász Attila , Nagy Csilla , Páldy Anna *

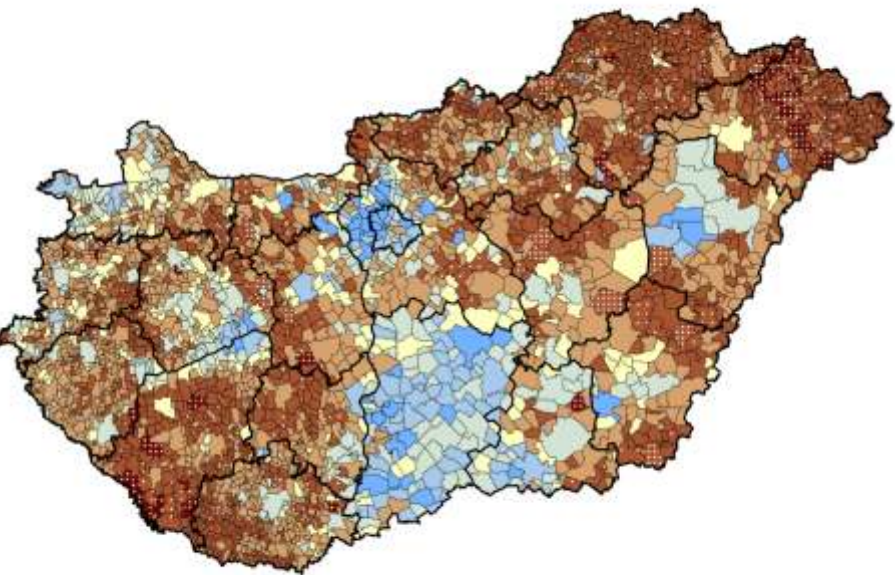
**Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Közép-
magyarországi Regionális Intézete, Budapest**

***Országos Környezet-egészségügyi Intézet, Budapest**

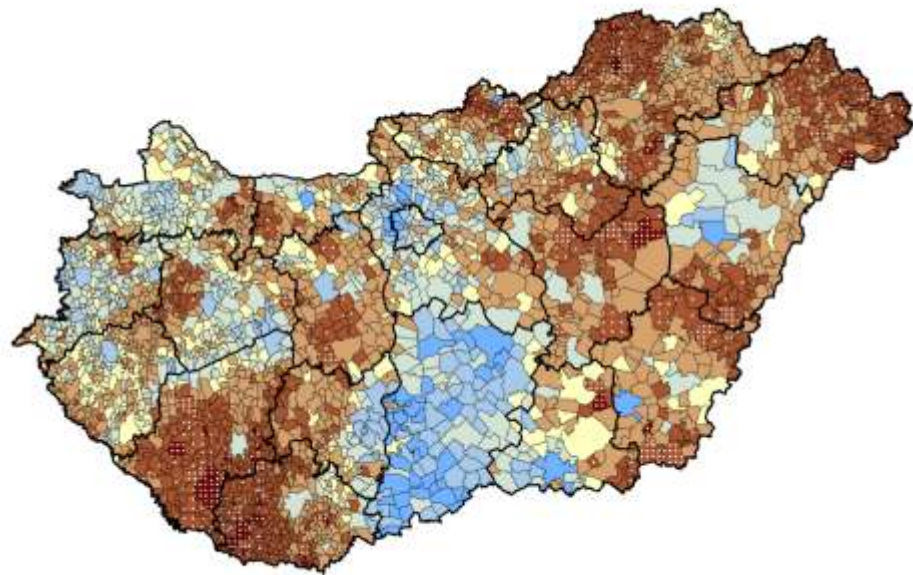
Vargáné Hajdú P, Boján F. Demográfiai és epidemiológiai módszerek a népegészségügyben. Budapest: Literatura Medica Kiadó;
1996., pp.63

Vargáné Hajdú P., Ádány R. (szerk): Epidemiológiai szótár. Medicina Könyvkiadó, Budapest, 2003., pp.46.

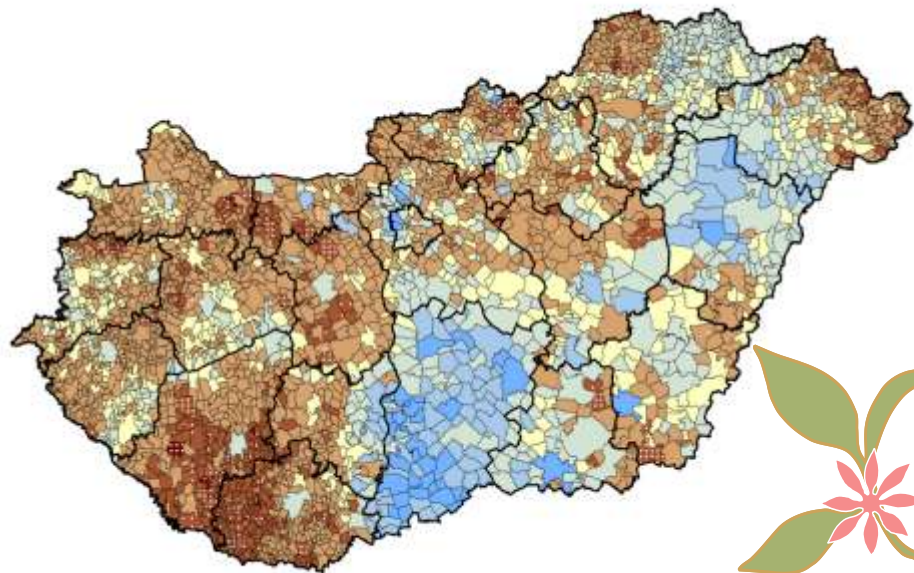
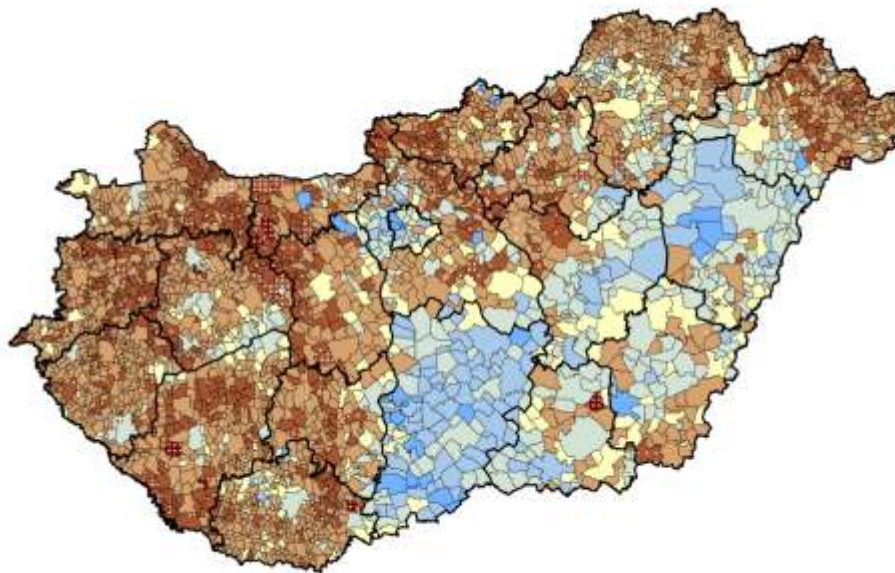

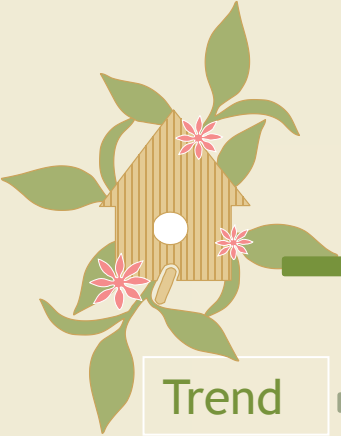

SES-ra korrigált területi
egyenlőtlenségek

SES-ra korrigált területi
egyenlőtlenségek

Összefoglalás

Trend

csökkenő , de nemzetközi összehasonlításban kedvezőtlen

Társadalmi-gazdasági helyzet

azonos irányú kapcsolat

A legmagasabb halálozási kockázat a SES-re történő rétegzés ELŐTT

hazánk északi, keleti , dél-nyugati részének településein

A legmagasabb halálozási kockázat a SES-re történő rétegzés UTÁN

a dunántúli régiók településeire tevődött át a halmozódás, azaz „saját” társadalmi-gazdasági helyzetükhöz mérten magasabb halálozás

Ahol a szolgáltatásokhoz való hozzáférés kevésbé korlátozott

EGYÉNI társadalmi-gazd-i tényezők befolyása, szerepe (szolg.elérés, időben történő/megfelelő ellátás elérés-igénybevétel, kezelés elfogadás, kezelési előírás betartása...)

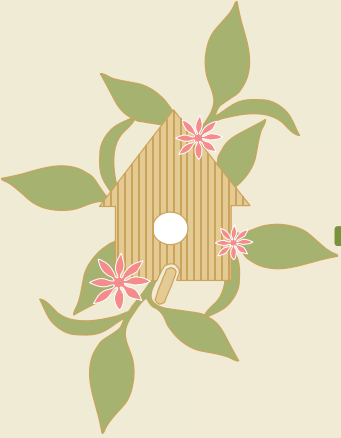
Elgondolkodtató...

Az egészségügyi szolgáltatásokon KÍVÜLI tényezők szerepe, azaz populációs szinten az elkerülhető halálozás halmozódása háttérben meghúzódó tényezők....

Ahol a térségi társ-gazd-i fejlettség elmaradottsága következtében az eü.anyagi forrásai korlátozottak

TÁRSADALMI korlátok, makrokörnyezeti tényezők szerepe, befolyása: ellátás eredményessége korlátozott

Köszönöm a figyelmet!

Békéscsaba, 2010. szeptember 29.

